

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

po rozpoznaniu sprawy **A. K.** i 13 innych
na posiedzeniu w dniu 27 sierpnia 2024 r.,
wniosku Sądu Apelacyjnego w Warszawie, VIII Wydział Karny
z dnia 19 lipca 2024 r., sygn. akt VIII AKa 145/24
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu do rozpoznania
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**przekazać sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu do
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 lipca 2024 r., w sprawie o sygn. akt VIII AKa 145/24, Sąd Apelacyjny w Warszawie wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy do rozpoznania w postępowaniu odwoławczym innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Sąd ten wskazał, że postępowanie odwoławcze w sprawie VIII AKa 145/24 toczy się na skutek uchylenia przez Sąd Najwyższy wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 29 września 2021 r., sygn. akt II AKa 152/20. Uchylenie wyroku w sprawie II KK 263/23 w trybie kasacyjnym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2024 r.) nastąpiło w oparciu o ziszczenie się bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (z uwzględnieniem

także regulacji zawartej w przepisie art. 435 k.p.k.). Wobec powiązania materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie z materiałem dowodowym zawartym w innej sprawie rozpoznawanej pierwotnie w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie, zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. wobec możliwości zaistnienia wątpliwości co do bezstronności sędziów, z losowania zostali już wyłączeni prawie wszyscy sędziowie orzekający w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie (sprawa II AKa 391/21).

Rozpoznając przedmiotowy wniosek Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Apelacyjnego w Warszawie jest zasadny.

Instytucja prawna określona w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstępianie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, iż pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Celem art. 37 k.p.k. jest zabezpieczenie obiektywizmu i bezstronności sądu ale dopiero wówczas, gdy inne instytucje służące temu celowi, np. wyłączenie sędziego, są niewystarczające. Instytucja *forum extraordinatum* nie ma charakteru alternatywnego względem instytucji wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy z uwagi na istnienie okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności (art. 41 § 1 k.p.k.), a w wypadku, w którym ze względu na wyłączenie sędziów rozpoznanie sprawy w danym sądzie okazałoby się niemożliwe - także regulacji art. 43 k.p.k. (zob. *postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2023 r., IV KO 57/23*).

Przepis art. 43 k.p.k. mógłby ewentualnie znaleźć zastosowanie w niniejszej sprawie – jednak dobru wymiaru sprawiedliwości należy upatrywać w przedmiotowej sprawie w tym, że konieczność zapewnienia należytego profesjonalizmu przy realizacji kontroli nad orzeczeniem sądu pierwszej instancji oznacza, iż nie jest możliwe (a w niniejszej sprawie nie jest celowe) wyznaczenie do jej rozpoznania sędziów orzekających w sprawach innych niż karne (niewątpliwa złożoność przedmiotowa i podmiotowa sprawy karnej).

W postępowaniu doszło bowiem w istocie do sytuacji, w której sędziowie orzekający w pionie karnym Sądu zostali już wyłączeni od rozpoznawania sprawy II

AKa 391/21, powiazanej przedmiotowo ze sprawą VIII AKa 145/24 na skutek wniosków składanych przez sędziów, bądź obrońców oskarżonych. Zasadniczym elementem „dobra wymiaru sprawiedliwości” w rozumieniu art. 37 k.p.k. jest zaś potrzeba zapewnienia przeprowadzenia rzetelnego procesu karnego, który zakończy się w rozsądnym terminie i będzie prowadzony przed bezstronnym i obiektywnym sądem (podkreślenie – SN), gwarantującym prawidłową realizację praw uczestników postępowania (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 sierpnia 2023 r., IV KO 61/23*).

Okoliczności faktyczne przedstawione przez wnioskujący Sąd przemawiają za przekazaniem niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w postępowaniu odwoławczym. Występujący w sprawie kontekst sytuacyjny (układ procesowy) powoduje, że z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości jest rzeczą niepożądaną, aby w przedmiotowej sprawie orzekali w szczególności sędziowie wnioskującego Sądu należący do innych niż karne wydziałów (obecnie dopiero trwa sanacja zaistniałego stanu rzeczy przez sukcesywne delegowanie sędziów Sądów Okręgowych orzekających w sprawach karnych do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie). Trafnie wskazał Sąd wnioskujący, iż nastąpiło już przekazanie przez Sąd Najwyższy sprawy II AKa 391/21 (postanowienie z dnia 15 listopada 2023 r., II KO 133/23) do rozpoznania w postępowaniu odwoławczym innemu sądowi równorzędnemu (Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu). Sprawa II AKa 391/21 nie została jeszcze przekazana do Sądu wyznaczonego (pismo Przewodniczącego Wydziału II Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2024 r. wydane w sprawie II KK 263/23 – k. 25 akt SN).

Dlatego też Sąd Najwyższy uznał, że - w zaistniałej sytuacji - przekazanie sprawy winno nastąpić także, konsekwentnie, do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

[PGW]

[ms]

